

- закупівель. Теоретично-правовий та методологічний аспект : [монографія]. Тернопіль: Карт-бланш, 2004. 390 с.
- 3.Здирко Н.Г. Публічні закупівлі в Україні: історичний аспект становлення та розвитку. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Т. 3, № 48. С. 139–146. URL: <https://doi.org/10.32843/bses.48-90> (дата звернення: 02.05.2024).
- 4.Здирко Н. Г. Теоретичні підходи до визначення поняття “публічні закупівлі”. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7558> (дата звернення: 02.05.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.108.
- 5.Кильницька Є.В., Глухова С.В., Колодяжна Т.В. Дослідження тенденцій ринку публічних закупівель під час дії воєнного стану. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 8. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-10-01> (дата звернення: 02.05.2024).
- 6.Критенко О. О. Теоретичні підходи до визначення поняття "державні закупівлі" / О. О. Критенко // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Державне управління. 2014. № 1. С. 25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamcsudu_2014_1_5.
- 7.Тополєнко Н.М. Особливості здійснення обліку публічних закупівель в бюджетних установах. *Інфраструктура ринку*. 2016. Вип. 2. С. 119-127.

Марія СЕХ

здобувачка освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я»
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник - д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу, ЗУНУ
Тетяна ЖЕЛЮК

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТА ДОСТУПНОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В ГУМАНІТАРНОМУ КОНТЕКСТІ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОГО БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ «КАРІТАС УКРАЇНИ»

Російське вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року продовжує завдавати величезних втрат цивільному населенню, а гуманітарна ситуація стає все більш важкою. Незважаючи на те, що Україна вже понад 2 роки переживає жорстоку війну, система

охорони здоров'я в Україні продовжує працювати. Однак зростання кількості цивільних жертв, зростання витрат, логістичні труднощі та пошкоджена інфраструктура ускладнюють доступ до основних медичних послуг. Найбільш вразливими залишаються ті, хто проживає на тимчасово окупованих територіях та в районах активних бойових дій. Війна суттєво впливає на можливість українців, особливо внутрішньо переміщених осіб, отримувати первинну медичну допомогу на належному рівні.

Важливе місце у вирішенні даних проблем займають гуманітарні організації, зокрема Карітас України. Дана організація є членом мережі Карітас Internationalis, однієї з найбільших міжнародних гуманітарних організацій у світі та Європі та протягом понад 30 років надає матеріальну, соціальну, медичну, психологічну та юридичну допомогу мільйонам потребуючих українців [1], а в часі повномасштабного вторгнення ця допомога зросла в рази та одним із викликів та актуальності потреб було створення медичних центрів в мережі «Карітас», куди б змогли звернутись потребуючі та отримали комплексну медико-соціальну допомогу.

На початку 2023 року стартував пілотний медичний проект в рамках програми «Охорони здоров'я» Карітасу України з метою покращення доступності первинної медичної допомоги в Україні та встановлення основних стандартів для цілісної та міждисциплінарної допомоги в сфері медичної допомоги при медичних центрах Карітас України у п'яти локаціях: Дрогобич, Надвірна, Коломия, Броди та Хмельницький. Це пілотний проект, до якого після успішної реалізації додалися ще у 2024 році - три локації Тернопіль, Полтава та Дніпро. Стабільно медичні послуги надаються близько 7200 внутрішньо переміщеним особам та місцевим мешканцям (Дрогобич - 3200 пацієнтів; Надвірна, Коломия, Броди, Хмельницький - по 1000 бенефіціарів кожен), з особливим акцентом на вразливих групах, таких як постраждалі від конфлікту люди похилого віку та діти, включаючи людей з інвалідністю.

Медичний центр ім. Святого Івана Хрестителя від Карітас м. Дрогобич став першим, хто з початком повномасштабної війни почав надавати первинну медико-психологічну допомогу не тільки мешканцям області та соціально незахищеним верствам населення (в тому числі з інвалідністю), а й внутрішньо переміщеним особам (ВПО), які тимчасово проживають у цьому регіоні. Медичний центр

здійснює медичну практику за спеціальностями організації та управління охороною здоров'я, загальна практика – сімейна медицина, терапія та спеціальність молодшого спеціаліста з медичною освітою: сестринська справа. Крім того, в центрі працюють психолог і соціальні працівники. У центрі також почали функціонувати дві машини швидкої допомоги, що дало можливість бригадам медиків надавати послуги вдома у пацієнтів та у важкодоступні регіони, переважно гірські райони, де є проблеми з транспортом. Якість надання медичних послуг у місцевому Карітас суттєво відрізняється від аналогічних державних закладів первинної медичної допомоги завдяки мультидисциплінарному підходу. Усі бенефіціари отримують комплексну медико-психологічну та соціально-гуманітарну допомогу. На сьогодні, вони вже встигли задекларувати понад 3000 бенефіціарів та підписати договір з Національною службою здоров'я України на 2024 рік [2].

Наступні медичні центри Карітас не мали досвіду медичної практики, але мали величезні позитивні досягнення у сфері соціальної, психологічної та гуманітарної допомоги. Створення медичного центру на базі благодійного фонду «Карітас – Надвірна» мало на меті покращення надання медичної, психосоціальної, благодійної допомоги дорослим та дітям Надвірнянського району з акцентом на підвищення якості такої допомоги людям з обмеженими фізичними можливостями та інвалідністю; людям, які потребують паліативної та хоспісної допомоги [3]. Аналізуючи запити великої кількості бенефіціарів, які отримали адресну допомогу від Карітас Коломиї, були зроблені висновки про необхідність надання кваліфікованими фахівцями доступних медичних послуг, особливо первинної медичної допомоги з психологічною підтримкою, щоб допомога цього місцевого центру стала мультицільовою та багатофункціональною [4]. Команда Карітасу Хмельницький також тривалий час працює у сфері благодійності, надаючи допомогу різним категоріям населення, в тому числі і ВПО. Створення медичного центру в цьому місцевому Карітасі об'єднав медичні, психологічні та соціальні послуги для бенефіціарів центру. Завдяки зібраній команді фахівців та мобільності надання послуг охоплено велику кількість населення. Це дозволило подолати проблему інфраструктурного доступу до послуг та зменшити фінансове навантаження, оскільки послуги надаються безоплатно задекларованим пацієнтам та всім, хто їх потребує [5].

Міжнародний досвід показує, що розширення доступу до якісних медичних послуг може сприяти збереженню здоров'я нації. Для досягнення цієї мети важливо створити сучасний медичний центр з високоякісним обладнанням та кваліфікованим персоналом, щоб забезпечити надання доступних та якісних медичних послуг населенню громади в найбільш комфортний для них спосіб. Особливо актуально це стає в сучасних умовах для переселенців, які постійно прибувають у регіон, і сімей захисників, які туди передислокуються.

Медичні центри, що надають первинну медичну допомогу при місцевих центрах Карітас, здатні забезпечити стабільність надання послуг за допомогою майбутнього фінансування за рахунок державних програм реімбурсації «Медичні гарантії» від Національної служби здоров'я. Крім того, вони мають унікальні можливості для надання цілісної допомоги всім пацієнтам, які знаходяться в складних життєвих обставинах, оскільки поєднують медичну, психологічну та соціально-гуманітарну підтримку в одному місці. Проект передбачає підтримку обраних місцевих центрів Карітас на етапі створення або розвитку їх медичних центрів з метою сприяння стійкості надання медичних послуг в Україні.

Реформа децентралізації є важливим кроком до розвитку місцевих громад та підвищення якості життя громадян. Механізм субпідряду всіх видів надавачів соціальних послуг державою є важливим аспектом цієї реформи, оскільки дозволяє ефективно використовувати ресурси та надавати якісні соціальні послуги людям, які цього потребують. Однак війна в Україні призупинила деякі з цих реформ, ускладнивши Карітас та іншим організаціям надання необхідних послуг тим, хто цього потребує.

Незважаючи на це, Карітас продовжує свої зусилля з адвокації продовження реформи децентралізації та субпідряду надавачів соціальних послуг. Надаючи комплексні соціальні та медичні послуги, Карітас покращує якість життя людей похилого віку, осіб з інвалідністю, ветеранів війни, багатодітні та самотні сім'ї та сприяє розвитку місцевих громад. Цей пілотний проект становить модель для інших проектів Карітас у сфері охорони здоров'я та є прикладом для інших організацій, які працюють у сфері медико-соціальних послуг.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Карітас України. URL: <https://caritas.ua/>.
2. Офіційний сайт Карітас СДЄ УГКЦ. URL: <https://caritas-sde.org/>.

3. Офіційна ФБ – сторінка БФ «Карітас Надвірна». URL:

https://www.facebook.com/caritasnadvirna/?locale=ru_RU .

4. Офіційна ФБ – сторінка Медичний центр Святого Франциска БФ «Карітас Коломия». URL:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=61554126882599> .

5. Офіційний сайт БФ «Карітас Хмельницький УГКЦ». URL

<https://www.caritas.km.ua/>.

Оксана СИТНИЦЬКА

аспірантка освітньо-наукової програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту, публічного управління
та персоналу ЗУНУ Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабне військове вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 року кардинально змінило абсолютно усі процеси забезпечення життєдіяльності нашої держави загалом і її найменших адміністративно-територіальних утворень — громад зокрема.

Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», спираючись на пункт 20 частини першої статті 106 Конституції України, регламентував обмеження конституційних прав і свободи людини і громадянина, а також введення тимчасових обмежень прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану. Звичайно, обмеження внесли корективи і у функціонування та взаємовідносини органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій, які в таких умовах набули особливого статусу — військових адміністрацій.

Отже, логічним продовженням введення воєнного стану було прийняття рішення президентом щодо передачі влади в областях та районах нашої держави військовим, утворивши при цьому спеціальні органи — військові адміністрації, які не лише здійснюють керівництво опором агресору у районах та областях України, але й